

Svein Alsvik
Tjøstheimvegen 216
4120 TAU

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Avslag på søknad om utsetjing av utanlandske treslag til skogproduksjon Tjøstheimslia, gnr/bnr 30/1, Strand

Svein Alsvik har søkt om å planta sitkagran på gnr/bnr 30/1 i Strand kommune i Rogaland. Områda er på til saman om lag 66 dekar og er i avverka plantefelt med tidlegare vanleg gran (80 %) og sitkagran (20 %). Me vurderer det til at utsetjinga vil føra til risiko for uheldige følgjer for naturmangfaldet, med særleg vekt på viktige naturtypar. Søknaden vert difor avslått.

Me viser til søknad, mottatt 27.10.2015, og ettersendt underskrift på søknaden, mottatt 17.01.2016, der du søker om å planta utanlandske treslag til skogproduksjon på gnr/bnr 30/1 i Strand kommune.

Heimel

Utsetjing av utanlandske treslag krev godkjenning frå Fylkesmannen i samsvar med *forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål* (25.05.2012 nr. 460, jf. naturmangfaldlova kap. IV.

Søknaden

Du har søkt om å planta til fire felt på til saman omlag 60 daa med 15 000 planter av sitkagran. Ved nærmere oppmåling av felta med kartverkty, viser det seg at dei fire felta med sitkagran tilsvavar 22,6 daa (A), 2,3 daa (B) og 8,2 daa (C) og 23,0 daa (D). Til saman vert dette om lag 66 daa.

Dei aktuelle areala er på eigedomen din 30/1 i Strand.

Du ønskjer å planta sitkagran, ettersom denne arten toler vindsviing betre. Det har vore mykje vindsviing på norsk gran.

Fylkesmannen si vurdering

Formålet med forskrifta er å hindra at planting av utanlandske treslag gir uheldige konsekvensar for naturmangfaldet, jf. § 1. Det er sentralt å sikra at forvaltingsmåla for naturtypar og artar ikkje blir trua av dei framande artane, direkte eller indirekte, jf. naturmangfaldlova §§ 4 og 5. Når ein vurderer ein søknad om utsetjing, skal ein leggja vekt på eventuelle uheldige følgjer for naturmangfaldet, inkludert særleg uheldige følgjer for biologisk mangfald, jf. forskrifta § 7 første ledd. Alle

offentlege vedtak som kan ha verknader for naturmangfaldet skal vidare vurderast etter naturmangfaldlova §§ 8 – 12, jf. § 7. I tillegg har Fylkesmannen lagt vekt på andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14.

§ 8 set krav om at vedtak bygger på vitskapleg kunnskap om bestandssituasjonen til ulike artar, utbreiing og økologisk tilstand til naturtypar, samt effekten av påverknad. Sitkagran er vurdert av Artsdatabanken som ein art med svært stor risiko for naturleg spreiing med skadelege økologiske verknader for norsk natur (SE) (Norsk svarteliste 2012), noko det skal vera høg terskel for å gje løyve til å setja ut. Ei rekke klageavgjerder hjå Miljødirektoratet det siste året legg lista for forvaltningspraksis for utsetjing av sitkagran. Etter klagehandsaminga har alle søknadene på fastlandet fått avslag.

Det finst ein del kunnskap om naturmangfaldet i og rundt Tjøstheimslia og om det omsøkte treslaget. Naturtypekartlegginga i Naturbase er frå 2008, men me har også nytta opplysningar frå Artskart. Fylkesmannen vurderer difor at det er rimeleg god tiltrekkeleg vitskapleg og erfaringsbasert kunnskap i denne saka.

Plantefelt A og C legg beslag på areal som tidlegare har hatt plantefelt med norsk gran eller sitkagran. Plantefelt B ser på ortofoto ut til å vera kledd med noko anna enn gran/sitkagran. Delar av felt D er også tidlegare gran/sitkagran, men dette feltet går delvis inn i eit registrert felt med gammal boreal lauvskog, som er ein viktig naturtype. Ut frå ortofoto kan det sjå ut som at avgrenninga av denne naturtypen er litt feil, slik at han ikkje går inn i det omsøkte arealet. Utover dette er her ingen registreringar av norske ansvarsartar, trua artar eller naturtypar på områda som skal plantast til. Det har heller ikkje kome fram opplysningar som kan tyda på at det i utsetjingsområda finst andre artar, eller naturtypar som det er eit ansvar for å ta vare på, jf. forvaltningsmål i naturmangfaldloven §§ 4 og 5. Fylkesmannen ser difor ikkje at utplanting av sitkagran vil kunna føra til uheldige følgjer for biologisk mangfald på sjølve utplantingsarealet. Fylkesmannen må likevel vurdera moglege framtidige følgjer for naturverdiar rundt plantefelta:

Det er barskog mellom, rett nord for og aust for dei omsøkte felta. Nord for barskogen ligg Bjørheimsvatnet. Den gamle boreale lauvskogen held fram vestover utanfor felt D. Sør for felta er det også eit større område med fulldyrka mark i god hevd. I søraust og sørvest grensar dei til utmark og lauvskog.

Tabellen under viser kartlagde prioriterte naturtypar og raudlista artar nærmare enn 2 km frå eitt av dei fire utplantingsfelta, retning frå feltet og kva verdi dei har. Me har vidare vurdert påverknaden på prioriterte naturtypar og raudlista artar i ein avstand på omkring 2 km frå utplantingane. Verdi/status er sett ut frå gjeldande verdisetting/raudlistestatus per 1. november 2015.

Områdenamn	Naturtype	Verdi/Status	Avstand til utsetjingsområdet	Retning frå utsetjingsområdet
Tjøstheimslia	Gammal boreal lauvskog m/ask (NT)	B – viktig	0 m	Vest for felt D
Tjern på Hellandsheia	Dam	B – viktig	210 m	Søraust for felt C
Haugen	Hagemark	B – viktig	1,19 km	Nord(vest) for felt D
Almåsen	Rik edellauvskog m/alm (VU), kystkorallav (NT) og kranshinnelav (VU)	A – svært viktig	1,4 km	Nordaust for felt C
Åsvatnet øst	Evjer, bukter og viker	A – svært viktig	1,5 km	Sør for felt A
Fjellsåna	Viktig bekdedrag	A – svært viktig	1,66 km	Sør for felt A
Ranibå	Sørvendte berg og rasmarker	B – viktig	1,75 km	Sør for felt A
Dødisgropen ved	Naturlig fisketomme	B – viktig	2 km	Nordaust for felt D

Østerhus	innsjøer og tjern			
Kattatjørn	Naturlig fisketomme innsjøer og tjern	Sårbar (VU) og nær trua (NT)	1,86 km	Nord(aust) for felt D
Kalvatjødnå	Rik edellauvskog m/ask (NT), alm (VU) , hvit skogfrue (NT), eikelav (NT), stortrollurt og trådragg (VU)	B – viktig	1,8 km	Nordvest for felt D
Nonsknuten*	Gullhårmose	Norsk ansvarsart	130 m	Vest for felt A
Tjøsseimslia*	Kystkorallav (NT)	Nær trua (NT)	530 m	Vest for felt D
Tjøsseimslia*	Kystkorallav (NT)	Nær trua (NT)	575 m	Vest for felt D
Tjøssheim*	Solblom	Sårbar (VU)	1,39 km	Vest for felt D
Nedre Bjørheim*	Ask	Nær trua (NT)	1,97 km	Nordaust for felt C
Nedre Bjørheim*	Gullhårmose	Norsk ansvarsart	1,97 km	Nordaust for felt C
Almåsen*	Purpurmose	Norsk ansvarsart	1,97 km	Nordaust for felt C
Heggheimsfjellet	Rikedellauvskog	Naturreservat	2,2 km	Nordvest for felt D

*Lokalitetar for raudlista artar

Utanlandske treslag kan i utgangspunktet berre plantast ut dersom det er minimal risiko for at dei spreier seg, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifta.

Sitkagrana har lette frø som kan spreia seg opp til 4 km frå mortreet, jf. Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold (DN-utredning 8-2012). Gitt at eit plantefelt gjerne skal stå i minst 70 år, så vil ein kunne venta at svært mange frø spreier seg langt. Naturmangfaldloven § 9 (føre-var-prinsippet) må difor leggast til grunn i høve spreatingsfare til verdifull natur i områda rundt plantefelta, jf. tabellen over.

Det er i dag noko anna planteskog og utanlandske treslag i landskapet rundt Tjøstheim. Du søker om å planta i eit område med etter høva få framande treslag frå før, slik at plantinga på sikt vil kunne utgjera ei vesentleg endring av frøpresset på områda rundt. Det er vanskeleg å finna gode ordningar som sikrar at trea ikkje spreier seg, og det finst i dag ingen gode system for å hindra at ei eventuell utsetjing vil kunna skada økosystemet.

Påverknad av økosystemet skal vurderast ut frå den samla belastninga som økosystemet er, eller vil bli utsett for (naturmangfaldloven § 10). Det vil seja at ein må vurdera heilskapen av mellom anna dei økologiske eigenskapane til treslaget og påverknaden det har på det stadeigne naturmangfaldet i det aktuelle området. Relevante faktorar kan til dømes vera verknaden det har på stadeigne artar, endring i miljøtilhøve, genetisk innblanding og spreiling til naturmiljøet, jf. Miljøverndepartementet sin rettleiar til forskrifta (2012).

Me viser til tabellen ovanfor.

Driftsmetodar og teknikkar skal i utgangspunktet ta best mogleg omsyn til naturmiljøet, slik at resultatet gir dei beste samfunnsmessige resultata (naturmangfaldloven §12). For vurderinga av om ein kan gi løyve til å planta ut framande treslag, skal dei ueheldige følgjene som utplantinga kan føra til, vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, mellom anna nytteverdien av utplantinga, jf. naturmangfaldlova § 14.

Viktig samfunnsinteresse i denne samanhengen er den klimaeffekten som skogproduksjon måtte innebera; at sitkaskog veks fort og er særskilt effektiv i så måte, og at sitka også gir god kvalitet av vesentleg verdi for skogeigar ved avverking.

Det finst andre alternative treslag som kan nyttast på utplantingsområdet, og som gir lågare grad

av risiko for det biologiske mangfaldet. Når ein veg fordel med utplanting opp mot fare for spreiing til viktige naturtypar, meiner FM at bruk av alternative treslag totalt sett vil kunna gi eit samfunnsnyttig akseptabelt resultat, jf. naturmangfaldlova §§ 12 og 14.

Konklusjon

Fylkesmannen vurderer den omsøkte utplantinga til på sikt å kunna føra til risiko for uheldige følgjer for naturmangfaldet. Me viser til føre var-prinsippet og legg særleg vekt på risikoen for at sitkagrana skal spreia seg til og forringa naturverdiane i alle dei registrerte viktige og svært viktige naturtypane (jf. tabell). I vektinga mot andre viktige samfunnsinteresser, har Fylkesmannen kome fram til at omsynet til biologisk mangfald i denne saka bør vega meir enn omsynet til eventuell auka klimaeffekt og vyrkeproduksjon. På denne bakgrunnen finn Fylkesmannen å måtta gi avslag på søknaden om å planta ut sitkagran.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette avslag på søknaden om å setja ut sitkagran på eigedom 30/1 i Strand kommune.

Klage

Du kan klaga på vedtaket innan 3 veker etter du har mottatt dette brevet, jf. forvaltningslova sine reglar. Ein eventuell klage skal sendast til Fylkesmannen i Rogaland. Dersom Fylkesmannen ikkje gjer om eige vedtak, skal klagen handsamast av Miljødirektoratet.

Med helsing

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernsjef

Torborg Berge
rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift

Saksbehandlar: Torborg Berge
Saksbehandlar telefon: 51 56 89 39
E-post: fmrotbe@fylkesmannen.no

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Vestskog Ba	Njåskogen	4346	BRYNE
Strand kommune	Postboks 115	4126	Jørpeland